

HOOGTEVREES IN HET MIDDEN-

De lage olieprijs trekt een wissel op de staatsfinanciën van veel olie-exporterende landen. **De bomen groeien niet langer tot in de hemel**, de wolkenkrabbers wel. In Saoedi-Arabië wordt nu gebouwd aan de hoogste ter wereld, Irak wil eroverheen. Dat is een signaal om voorzichtiger te worden.

Monetaire verkrapping in de Verenigde Staten, strijd om marktaandeel en een afkoelende wereldeconomie, er zijn heel wat argumenten die de lage olieprijs kunnen verklaren. Toch zagen maar weinigen de prijsdaling van olie aankomen. Ondanks dat landen in het Midden-Oosten nog altijd tegen lage kosten olie kunnen oppompen, hebben verschillende landen zich te rijk gerekend. Bij de begroting gingen regeringen van landen als Irak, Koeweit en Saoedi-Arabië uit van fors hogere prijzen.

SAOEDI-ARABIË

Zo heeft Saoedi-Arabië een olieprijs van rond de 100 dollar nodig om de overheidsbegroting in evenwicht te houden. De olie raakt ook hier langzaam maar zeker op, maar dat betekent niet automatisch dat de prijzen blijven stijgen, zo blijkt nu. Saoedi-Arabië investeert de komende decennia in de bouw van kerncentrales om in de groeiende eigen energiebehoefte te kunnen blijven voorzien. Zo kan de olie-export op peil blijven. Het land weigert de productie te verlagen, de lage prijs moet concurrenten als de schalieolieproducenten met fors hogere kosten uit de markt drukken.

Intussen kampt Saoedi-Arabië met grote tekorten op de overheidsbegroting. Een combinatie van lagere uitgaven en hogere inkomsten moet soelaas bieden. Saoedi-Arabië verlaagt de subsidies op brandstof, water en elektriciteit. Ook gaan de belastingen omhoog en komen

staatsdeelnemingen op de markt. Het voornaamste land uit olie-kartel OPEC houdt wel vast aan militaire uitgaven, onder meer door de gestegen spanningen met Iran, en aan sociale programma's. Dat laatste is vooral om onrust te voorkomen. Zo lukte het eerder om de protesten tijdens de zogeheten Arabische Lente in 2011 te onderdrukken.

WOLKENKRABBERS

Los van de olieprijs, was er voor sommigen al eerder aanleiding om te geloven dat de economie een tik zou krijgen in het Midden-Oosten. Dat heeft alles te maken met de bouw van de Jeddah Tower in Saoedi-Arabië, die met een kilometer hoogte, een nieuw wereldrecord moet vestigen.

Vastgoedanalist Andrew Lawrence ontdekte een samenhang tussen het vestigen van nieuwe hoogtorens van wolkenkrabbers en economische crises. Zo werden het Chrysler Building en het Empire State Building in New York vlak voor de Grote Depressie opgeleverd. Een halve eeuw later was het weer raak in de Verenigde Staten. Het World Trade Center in New York en de Sears Tower in Chicago waren net af en

de crisis van de jaren 70 brak uit, waarin inflatie en rente almaar stegen.

Het verschijnsel dat een nieuw hoogtorens record samenvalt met een economische crisis ter plaatse is ook in andere landen zichtbaar. In 1998 gingen de Petronas Towers in Kuala Lumpur open ten tijde van de Aziëcrisis. Recentelijk trad het verschijnsel op in Dubai met de Burj Khalifa. Het gebouw was nog niet af of Dubai kwam terecht in een diepe economische crisis. Dalende vastgoedprijzen zorgden voor een schulden crisis, waarna Abu Dhabi bijsprong. Hoewel de hoogste toren van China, de Shanghai Tower, niet de hoogste in de wereld is, valt ook de bouw van deze torenflat samen met een sterke afkoeling van de Chinese economie.

Nu lijkt het de beurt aan Saoedi-Arabië. De wolkenkrabber is nog niet af, maar het land lijdt sterk onder de gedaalde olie-inkomsten.

TORENHOGHE AMBITIES

Hoewel er natuurlijk altijd uitzonderingen zijn, is de ambitie

HET SYMBOOL
VAN ECONOMISCHE
UITBUNDIGHEID
WORDT EEN
TOERISTISCHE
ATTRACTIE

1901
Philadelphia
City hall
108 m

1929
New York
40 Wall Street
283 m

1930
New York
Chrysler Building
319 m

1931
New York
Empire State
381 m